

Братан Микола Іванович
(1935-2010)

(справжнє прізвище – Баранов)
поет, прозаїк, драматург, літературний
критик, перекладач, пісняр

Народився 1 січня 1935 року в селі Семенівка Каховського району в родині сільського механізатора.

Закінчив Бериславське педагогічне училище, філологічний факультет Одеського державного університету. Працював у районних газетах, на обласному телебаченні.

У 1961 році вийшла перша збірка віршів "Смаглява Таврія". Він автор близько 100 книг: поезій, художньої прози, віршованих драм, збірок творів для дітей, численних літературно-критичних статей, присвячених творчому доробку сучасних письменників. Життю і творчості Олеся Гончара присвятив нариси "Сила любові", „І краса, і держава”.

У вірші „Родова земля” автор так висловлює свою любов до краю:

...По тобі Дніпро могутньо плине,
І до тебе горнуться моря,
Золота південна Україно,
Легендарна Тавріє моя.

В останнє десятиліття Микола Братан у своїй творчості звернувся до наймолодших читачів – вийшло друком близько 10 збірників творів для дітей

Високо оцінив творчість Миколи Братана голова Херсонської організації Спілки письменників України Василь Загороднюк: „Вірші Миколи Братана для дітей засвідчують ще один оригінальний штрих його творчого обличчя. Тематична та ідейна концепція цього доробку досить мозаїчна, проте художньо-переконлива. Творчість поета переконує читачів у молодості його духу, адже наразі є нові рукописи, які незабаром стануть книгами...”

На його вірші написана ціла низка пісень професіональними і самодіяльними композиторами, серед яких: "Зароди, наша ниво" (муз. В.Телюка), "Ромашкова стежина" (муз. Є.Сівцова), "Листопад переходить дорогу" (муз. В.Другальова) та ін.

Він переклав українською мовою поезії карачаєво-черкеських, чеченських та інгуських авторів, вірші з російської та білоруської мов, єврейських, болгарських та угорських поетів. Видав книгу поетичних перекладів "Гостина" (2003 р.) Член Сп СРСР з 1967 року.

Поет - делегат VI, VII з'їздів СП СРСР та VI, VII, VIII з'їздів СПУ, з 1971 по 2006 рік - голова Херсонської організації Національної Спілки письменників України, нагороджений орденом "Знак пошани", лауреат літературної премії імені А.Малишка, обласної літературної премії ім.М.Куліша

У 2004 році присвоєно почесне звання "Заслужений діяч мистецтв України". Протягом творчого життя митець виховав десятки молодих літераторів, патріотів України, займається громадською діяльністю, активно популяризує рідну мову і культуру.

Як пише про себе письменник в „Автобіографії”: „[Я] просто – український письменник. На щастя – діючий. Література – моє життя. Моя довічна любов – мій талановитий і врівні безталанний народ. Задля просвітління його долі писав, пишу, писатиму.” [33, с.4].

Письменник пішов із життя у березні 2010 року.

Твори ¹

1. [Вірші] // Вежі та вітрила / редкол.: В. Г. Піддубняк [та ін.], упоряд. Т.М.Щерба.- Херсон: Наддніпряночка, 2007.- С. 56-72.
2. Гірки експромти / ред. О.В. Олексюк; худож. Р. Швець. – К. : Просвіта, 2007. – 36 с.
3. І краса, і держава : нарис про Олеся Гончара / ред. О.В. Олексюк. – К. : Просвіта, 2007. – 40 с.
4. Колюча нива : драм. повість.- Херсон: Айлант, 2004.- 56 с.
5. Лукавий сон : драм. поема / за ред. авт. - Херсон: Айлант, 2007. - 68 с.
6. Махно в Парижі : драм. сцени / ред. В. Жураківський; худ. Ф. Загороднюк.- Херсон: Титан, 2005.- 62 с.
7. Олесь Гончар : (на замовлення альманаху „Елінг”) // Елінг: (ювілейний, Херсону - 230!). Вип. 8 / ред. Микола Каляка. - К. : Просвіта, 2008. – С.11-15.
8. Поет-земляк Євген Фомін. – К.-Херсон : Просвіта, 2008. – 23 с.
9. Семенівське шосе: вибране / ред. В.С. Загороднюк. – К. : Просвіта, 2007. – 156 с.
10. Титан : комедія / ред. В.С. Загороднюк.- К.- Херсон: Просвіта, 2007.- 11 с.
11. Ще експромти : вірші / фотохудож. Т.М. Щерба. - Херсон: Айлант, 2004. - 95 с.
12. [Вірші] // Таврія поетична : альманах / ред., упоряд., бібліогр. довідки Т. М. Щерби, редкол.: М.І.Братан та ін., іл. А. І. Кичинського. – Херсон : Айлант, 2007. – С. 13-23.
13. Страусине перо; 13. При місяці стоя // Білий берег : укр. проза Херсонщини кінця ХХ – початку ХХІ століття / ред.: В.Піддубняк [та ін.]- Херсон: Наддніпряночка, 2009.- С.33-48.
14. Гімн Херсонської області [Електронний документ] // Херсонська обласна рада : офіційний інформ. сайт. – Назва з домашньої сторінки веб-ресурсу. – Режим доступу: <http://www.oblrada.ks.ua/?id=12258> .

Твори для дітей

15. [Вірші] // Гойдалки над степом : херсонські письменники - дітям / за ред. Н.Звягінцевої, А.Бардашавської, В.Загороднюка, М.Братана [та ін.]- Херсон: Наддніпряночка, 2009. - С. 63-69.
16. День святого Миколая : вірші для дітей / фото В. Вараниці; ред. В.С. Загороднюк.- К.- Херсон : Просвіта, 2007.- 23 с. : ілюстр.
17. День святого Миколая [Електронний документ] // Бібліотечка «Просвіти» Херсонщини. – Режим доступу: <http://prosvilib.ipsys.net/books/bratan/mykolaya/mykolaya.htm> .
18. Слон на стадіоні : вірші для малят / ред. Л. Куліш; худож. С. Курак. – Херсон : Чиста криниця, 1996. - 8с. : ілюстр.
19. Равлик на пляжі : вірші для дітей / ред. В.Журавський; худож. О.Журба. - Херсон : Айлант, 1999. - 20с. : ілюстр.
20. Парасолька йде по місту : вірші для малят / ред. О.Олексюк. - Херсон : Просвіта, 2000. - 19с.: ілюстр.
21. Пригоди живої природи : вірші / ред. О.Олексюк. - Херсон : Айлант, 2003. – 11 с. : ілюстр.
22. Каченя шукає маму / мал. Ю. Титаренко; ред. О. Лужкова. - Херсон, 2006. - 23 с. : ілюстр.
23. Зелена черепаха : вірші / худож. О. Онопрієнко. - Херсон : Айлант, 2006. - 28 с. : ілюстр.
24. [Вірші] // Малючок Степовичок : антологія дитячої літератури Херсонщини / упоряд. А.Крат. - Херсон: Айлант, 2004. - С.8-9.

¹ Подані твори, опубліковані починаючи з 2007 року, які доповнюють рекомендаційний бібліографічний покажчик «Микола Братан» [33].

Про нього ²

25. Щерба, Т. М. Микола Братан : літературний портрет / ред. В. П. Кулик .- Херсон : Просвіта, 2002. – 43 с.

Довідкові видання

26. Братан Микола Іванович // Енциклопедія сучасної України. - Т.1. - К., 2004.- С. 425.
27. Братан Микола Іванович // Українська літературна енциклопедія : в 5 т. Т. 1. - К., 1988. - С. 229-230.
28. Каляка, М. Братан Микола Іванович // Літературна лоція Херсонщини (XII-початок XXI ст.) : довідник / М.Каляка, ред. Вік-Кошовий. - Херсон : Просвіта, 2009. - С.48-50.
29. Братан Николай Иванович // Элита Херсонской области: биограф. справочник / ред. С.М.Сухопаров. - Херсон : СЛАЖ, 2009. – С.87-88.

Бібліографічні видання

30. Микола Братан // Письменики Радянської України. 1917-1987: біобібліогр. довідник. - К., 1988. - С.87.
31. Братан Микола Іванович // Знаменні і пам'ятні дати Херсонщини на 2005 рік: бібліогр. покажч. - Херсон, 2004. - С.6-21.
32. Братан Микола Іванович [Електронний ресурс] : [бібліогр. покажч.] / Херсон. ОУНБ. ім. Олеся Гончара.- Електрон. дан. (1 файл).- [2004].- Режим доступу: <http://www.lib.kherson.ua/index.php?menu1=3&menu2=8&id=11&lang=rus&part1>. - Назва з екрана.
33. Микола Братан: реком. бібліогр. покажч. / Херсон. обл. б-ка для дітей ; уклад. Загороднюк В.С., Немченко І.В., Нижегородко В.М., Чухонцева Н.Д., Мішаткіна М.В. - Херсон, 2007. - 36 с. : ілюстр. - (Херсонські письменники - дітям).
34. Микола Братан [Електронний ресурс]: реком. бібліогр. покажч. / Херсон. обл. б-ка для дітей ; уклад. Загороднюк В.С., Немченко І.В., Нижегородко В.М., Чухонцева Н.Д., Мішаткіна М.В. - Херсон, 2007. – 1 файл у форматі *.pdf. – Режим доступу: http://library.kherson.ua/young/tavrica/mykola_brartan.pdf. - (Херсонські письменники - дітям).

² Вміщено публікацію, що з'явилась після виходу названого покажчика. [33].